

VADEMECUM VOOR DE STAGIAIR

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD

REGLEMENT BETREFFENDE DE STAGE	1
REGLEMENT BETREFFENDE DE BEROEPSOPLEIDING	8
HET REGLEMENT BETREFFENDE DE STAGE – AD REM 4/2008	13
VERNIEUWDE BEROEPSOPLEIDING VOOR STAGIAIRS – AD REM 3/2009	22
INSCHRIJVEN BEROEPSOPLEIDING	28
TOELICHTING VADEMECUM JURIDISCHE TWEEDELIJSBIJSTAND	30
FAQ-SHEET	33
MODELLEN:	35

- model 1a: verzoek tot inschrijving op de lijst van de stagiairs
- model 1b: vertrouwelijke verklaring aan de stafhouder
- model 2: verzoek tot inschrijving op het tableau
- model 3: eindverslag van de stagiair
- model 4: eindverslag van de stagemeeester
- model 5: verslag van de voorzitter BJB of bij delegatie

VOORWOORD

U denkt eraan om advocaat te worden of misschien hebt u de keuze al gemaakt. Met dit vademecum krijgt u een overzicht van wat u in de eerste jaren als stagiair te wachten staat. Immers, alvorens toegelaten te worden tot het tableau van een balie, moet elke kandidaat een stage van drie jaar doorlopen en ook een aantal verplichtingen vervullen.

Nadat u een overeenkomst ondertekent als stagiair met een 'patron' of stagemeeester kan u zich - na de eedaflegging - inschrijven bij een balie; het Vlaamse land telt er veertien en u vindt alle gegevens hiervan op www.advocaat.be. Bij de inschrijving zullen de diensten van de plaatselijke balie u een aantal documenten vragen, zoals een origineel van de door u afgesloten stage-overeenkomst, uw diploma afgestempeld door het parket-generaal na uw eedaflegging voor de voorzitter van het hof van beroep en een aantal verklaringen. Meer uitleg vindt u in het reglement over de stage en in de lijst met veelgestelde vragen. Er werden ook een aantal modellen toegevoegd.

Na de inschrijving op de lijst van stagiairs van een lokale balie kan u de stage aanvatten, maar zal u zich tevens moeten inschrijven voor uw beroepsopleiding, die tijdens het eerste jaar van uw stage moet volbracht worden. De inschrijvingsprocedure verloopt elektronisch en ook daarvan vindt u in dit vademecum meer tekst en uitleg. Ook het reglement op de beroepsopleiding van advocaten-stagiairs kan u verderop lezen.

Indien u de beroepsopleiding met succes afsluit, ontvangt u een bekwaamheidsattest. Na uw derde jaar stage kan u met dit attest en de nodige verslagen uw inschrijving vragen op het tableau van uw Orde. Om een nuttige gids te zijn voor elke stagiair van een Vlaamse balie, vindt u in dit vademecum ook heel wat modellen als bijlage en een korte toelichting over de werking van het Bureau van Juridische Bijstand. Tijdens uw stage komt u ongetwijfeld in contact met dit Bureau, omdat de meeste Ordes in Vlaanderen de juridische bijstand samen met de stagiairs verzorgen. U kan aangesteld worden door dit Bureau of door uw stafhouder om personen die in aanmerking komen voor juridische bijstand te begeleiden en te verdedigen.

Voor alle mogelijke vragen in verband met uw stage of beroepsopleiding kan u altijd terecht op het departement stage van de Orde van Vlaamse Balies waar Lieve Naessens u zal helpen waar ze kan. Maar ook uw eigen stageschool of het secretariaat van uw eigen Orde zal u altijd nuttig kunnen bijstaan.

Edgar BOYDENS
Bestuurder departement stage
1 september 2009

REGLEMENT BETREFFENDE DE STAGE

HOOFDSTUK 1: ALGEMENE ORGANISATIE VAN DE STAGE

Artikel 1

Bij zijn verzoek tot inschrijving op de lijst van de stagiairs maakt de kandidaat-stagiair aan het secretariaat van de Orde volgende documenten over:

- a) zijn diploma met vermelding van de datum van de eedaflegging overeenkomstig artikel 429 Ger.W.,
- b) een origineel exemplaar van de stageovereenkomst, die hij heeft afgesloten overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 3 van dit reglement en waarvan de raad van de Orde, hierin gunstig geadviseerd door de stagecommissie, vaststelt dat het de minimumwaarborgen van dit reglement respecteert,
- c) een door hem ondertekende verklaring met vermelding van de verzoeken tot inschrijving die hij vroeger heeft gericht aan een andere binnenlandse of buitenlandse balie en het gevolg dat aan deze verzoeken werd gegeven,
- d) een door hem ondertekende verklaring met vermelding van de beroepen die hij thans uitoefent.

De kandidaat-stagiair bevestigt bovendien schriftelijk aan de stafhouder dat er tegen hem nooit een gerechtelijke of strafrechtelijke veroordeling, een administratieve sanctie of een tuchtmaatregel werd genomen. Indien dit wel het geval is, verschaft hij de stafhouder verdere informatie, indien deze daarom verzoekt.

De kandidaat-stagiair maakt aan de stafhouder een schriftelijke verklaring over in verband met de tegen hem lopende straf- of tuchtonderzoeken.

Artikel 2

De raad van de Orde bepaalt de datum van de inschrijving op de lijst van de stagiairs.

De stage duurt 3 jaar, onder voorbehoud van hetgeen is bepaald in artikel 435 Ger.W. en in artikel 3 van dit reglement.

Artikel 3

3.1. De schorsing is de tijdelijke ontheffing van de verplichtingen van de stage.

Gedurende een schorsing blijft de stagiair advocaat. Hij blijft onderworpen aan de deontologische verplichtingen die op de advocaten rusten, hierin begrepen de financiële verplichtingen tegenover de Orde. De raad van de Orde kan geheel of gedeeltelijk vrijstelling van de baliebijdrage verlenen. De schorsing van de stage maakt geen einde aan de stageovereenkomst. Enkel de wederzijdse verplichtingen van de stagemeeester en de stagiair worden voor de periode van de schorsing geschorst.

3.2. De onderbreking is de tijdelijke weglating van de lijst van de stagiairs.

Gedurende een onderbreking verliest de stagiair de hoedanigheid van advocaat.

De onderbreking beëindigt de stageovereenkomst.

3.3.

De stage kan worden geschorst of onderbroken voor een periode van ten hoogste 1 jaar. Deze periode kan worden verlengd om gegronde redenen.

De stagiair richt het verzoek tot schorsing of onderbreking van de stage, of verlenging van de schorsing of onderbreking aan de stafhouder. Over het verzoek wordt geoordeeld door de raad van de Orde, na advies van de stagecommissie.

De stagiair meldt aan de stafhouder de hervatting van stage, uiterlijk één maand voor het verstrijken van de lopende schorsing of onderbreking.

In het geval van hervatting van zijn stage na onderbreking legt de stagiair een nieuwe stageovereenkomst neer. De stagecommissie geeft hierover advies.

Indien de stagiair niet om deze hervatting van zijn stage verzoekt, roept de stafhouder de stagiair op. Indien daaraan geen gunstig gevolg wordt verleend zal de stagiair worden opgeroepen voor de raad van de Orde, om over de eventuele weglating van de stagiair van de lijst van de stagiairs te beslissen. Deze weglating houdt een verval van de verworvenheden van de stage in.

Na de schorsing of de onderbreking wordt de stage verder gezet

- met behoud van de verworvenheden van de voordien verrichte stage,
- met behoud van de rang van inschrijving op de lijst van de stagiairs,
- zonder dat de periode van schorsing of onderbreking als stage telt.

Artikel 4

De stagiair kan bij een binnenlandse of een buitenlandse balie of bij andere juridische beroepen waarmee door de Orde van Vlaamse Balies of door de raad van de Orde akkoorden zijn gesloten, een gelijkgestelde stage volbrengen. Deze gelijkgestelde stage duurt ten hoogste één jaar.

Deze gelijkgestelde stage kan niet worden volbracht dan nadat de stagiair het bekwaamheidsattest, zoals bepaald in het reglement betreffende de beroepsopleiding heeft behaald.

De stagiair richt het verzoek tot het verrichten van een gelijkgestelde stage aan de stafhouder. Het verzoek is gemotiveerd. De raad van de Orde oordeelt over het verzoek, na advies van de stagecommissie.

Aan het einde van de gelijkgestelde stage stelt de stagiair een verslag op waarin hij op gedetailleerde wijze melding maakt van de door hem verrichte werkzaamheden. De inhoud van dit verslag wordt bevestigd door zijn buitenlandse stagemester of de bevoegde overheid van de buitenlandse balie of de andere juridische beroepsbeoefenaar die als stagemester optreedt.

De stagiair maakt dit verslag over aan de stafhouder. Hij meldt schriftelijk aan de stafhouder dat zijn gelijkgestelde stage is beëindigd. Bij gebreke hieraan wordt hij door de stafhouder opgeroepen.

De raad van de Orde stelt aan de hand van het verslag vast of die stage geheel of gedeeltelijk in aanmerking komt als gelijkgestelde stage. Indien dit niet het geval is, legt de raad van de Orde een verlenging van de stage op voor de niet aanvaarde duur.

Artikel 5

Aan het einde van de stage vraagt de stagiair aan de stafhouder schriftelijk zijn inschrijving op het tableau.

Over het verzoek tot inschrijving wordt geoordeeld door de raad van de Orde, na advies van de stagecommissie en na het overmaken van volgende verslagen:

- het eindverslag van de stagemester,
- het verslag van de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand.

Het dossier met deze verslagen kan door de stagiair worden ingezien bij de stafhouder.

HOOFDSTUK 2: VOORWAARDEN VOOR HET STAGEMEESTERSCHAP

Artikel 6

Elke advocaat die tenminste gedurende zeven jaar is ingeschreven op het tableau van de Orde of de EU-lijst kan stagemester worden. De raad van de Orde kan in individuele gevallen van deze vereiste afwijken.

De raad van de Orde stelt, na advies van de stagecommissie, een lijst van stagemeesters op. De kandidaat-stagemeesters richten hiertoe een aanvraag aan de raad van de Orde. De raad van de Orde kan de opname op de lijst van stagemeesters slechts weigeren na de advocaat te hebben opgeroepen om te worden gehoord overeenkomstig het reglement betreffende de voor de raad van de Orde geldende procedure volgens de tuchtrechtspleging.

De stagemeester mag op hetzelfde ogenblik drie stagiairs opleiden. De raad van de Orde kan in individuele gevallen van deze beperking afwijken indien de stagemeester op grond van objectieve en verifieerbare elementen aantoont dat een kwaliteitsvolle opleiding voor elke stagiair wordt gewaarborgd.

Artikel 7

Wanneer de raad van de Orde vaststelt dat de stagemeester niet meer voldoet aan zijn deontologische verplichtingen of aan de verplichtingen van het stagemeesterschap kan de raad van de Orde de stagemeester van deze lijst weglaten na hem te hebben opgeroepen om te worden gehoord overeenkomstig het reglement betreffende de voor de raad van de Orde geldende procedure volgens de tuchtrechtspleging.

HOOFDSTUK 3: DE STAGEOVEREENKOMST

Artikel 8

De stagemeester en de kandidaat-stagiair sluiten een overeenkomst af in verband met de stage. In voorkomend geval zal de rechtspersoon of de maatschap waarvan de stagemeester deel uitmaakt in de overeenkomst tussenkomen.

Deze overeenkomst, evenals de wijzigingen of aanvullingen, wordt overgemaakt aan het secretariaat van de Orde zoals bepaald in artikel 1.

Artikel 9

Iedere partij kan de stageovereenkomst voor het einde van de stage schriftelijk beëindigen met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn.

De beëindiging van de overeenkomst wordt tegelijkertijd ter kennis gebracht van de stagecommissie. Deze volgt de overgang naar een nieuwe stagemeester op.

Gedurende de opzeggingsperiode blijven alle bepalingen van de overeenkomst van kracht.

De partijen kunnen bij de beëindiging van de overeenkomst in onderling akkoord verzaken aan een opzeggingstermijn.

HOOFSTUK 4: PLICHTEN VAN DE STAGEMEESTER

Artikel 10

De stagemeester waakt ervoor dat de stagiair zijn activiteiten uitoefent met naleving van de deontologische regels en dat de stagiair kennis en praktische vaardigheden worden bijgebracht. De stagemeester zal, wanneer noodzakelijk, ter beschikking zijn van de stagiair voor bijstand en het geven van richtlijnen.

Bij het einde van de stage legt de stagemeester een eindverslag neer bij de stagecommissie.

Artikel 11

De stagemeester verleent aan zijn stagiair de nodige tijd om zijn stageverplichtingen te vervullen.

Artikel 12

De stagemeester en de stagiair bepalen in onderling overleg de vergoeding van de stagiair. Voor een voltijdse beschikbaarheid bedraagt de maandelijkse vergoeding ten minste € 1.200,00 voor het eerste stagejaar en ten minste € 1.700,00 vanaf het tweede stagejaar.

De minimumvergoedingen kunnen jaarlijks in de maand juni worden aangepast door de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies, met uitwerking vanaf het daaropvolgend gerechtelijk jaar.

Rekening houdend met de verminderde beschikbaarheid van de stagiair voor de stagemeester kan in de stageovereenkomst of in de latere wijzigingen of aanvullingen verhoudingsgewijs worden afgeweken van de minimumvergoedingen, bepaald in lid 1 en lid 2 van dit artikel. Bij de beoordeling van de verminderde beschikbaarheid mag geen rekening worden gehouden met de prestaties die door de stafhouder of in het kader van de juridische bijstand worden opgelegd.

De stagemeester en de stagiair kunnen overeenkomen dat de stagiair een vergoeding betaalt voor het gebruik van de lokalen, de infrastructuur of andere kantoorkosten. Deze vergoeding kan nooit tot gevolg hebben dat afbreuk wordt gedaan aan de vergoeding vermeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel.

HOOFDSTUK 5: PLICHTEN VAN DE STAGIAIR

Artikel 13

De stagiair behartigt de zaken die hem door zijn stagemeester zijn toevertrouwd met de nodige ijver en zorg. Hij heeft de plicht een zaak te weigeren die hij naar eer en geweten gelooft niet rechtvaardig te zijn.

Hij volgt de beroepsopleiding voor stagiairs georganiseerd door de overheid van de Orde.

Hij voert de taken uit die hem door de stafhouder of in het kader van de juridische bijstand worden opgelegd.

De stagiair legt aan het einde van zijn stage bij de stagecommissie een eindverslag neer over de wijze waarop de stage is vervuld.

HOOFDSTUK 6: DE STAGECOMMISSIE

Artikel 14

Elke Orde van advocaten vertrouwt het toezicht over de stage toe aan een stagecommissie die ten minste is samengesteld uit:

- een voorzitter aangewezen door de raad van de Orde,
- een lid aangewezen door het bureau voor juridische bijstand,
- een lid aangewezen door de stagiairs.

Artikel 15

De stagecommissie:

- verleent advies over de stageovereenkomst die werd afgesloten tussen de stagemeeester en de stagiair,
- verleent advies over het verzoek tot schorsing of onderbreking van de stage of de verlenging daarvan door de stagiair,
- verleent advies over de nieuwe stageovereenkomst die wordt afgesloten na de onderbreking van de stage,
- verleent advies over het verrichten van een gelijkgestelde stage,
- verleent advies over de opname van de stagiair op het tableau van de Orde,
- verleent advies over de opname van een kandidaat-stagemeeester op de lijst van de stagemeeesters,
- neemt kennis van de voortijdige beëindiging van de stageovereenkomst,
- volgt in het geval van deze voortijdige beëindiging de overgang naar een nieuwe stagemeeester op,
- neemt kennis van de stageverslagen opgesteld door de stagemeeester en de stagiair en ziet deze na,
- waakt voor de naleving van de verplichtingen van de stagiair en de stagemeeester,
- bemiddelt in geschillen tussen de stagiair en de stagemeeester,
- verleent advies aan de stafhouder en de raad van de Orde in verband met elk probleem dat met betrekking tot de stage rijst.

Goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies van 7 mei 2008
Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 28 mei 2008
In werking 28 augustus 2008.

REGLEMENT BETREFFENDE DE BEROEPSOPLEIDING

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

Artikel 1

Om ingeschreven te kunnen worden op het tableau van de Orde van Advocaten moet de stagiair de beroepsopleiding volgen en het bekwaamheidsattest behalen. De beroepsopleiding wordt georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies en uitgevoerd door de stagescholen.

HOOFDSTUK 2: STAGESCHOOL

Artikel 2

Iedere Orde richt hetzij afzonderlijk, hetzij samen met één of meer andere Ordes, een stageschool op. Deze stageschool bestaat uit een directeur, aangesteld door de raad/raden van de (deelnemende) Orde(s) en de docenten van alle vakken.

Artikel 3

De stageschool is onder meer bevoegd om:

1. naast het onderwerp en de inhoud van een keuzevak, de cursus en de docent(en) van dit keuzevak voor te stellen aan de commissie beroepsopleiding;
2. de docenten voor de verplichte vakken voor te stellen aan de commissie beroepsopleiding;
3. advies te verlenen aan de raad van de Orde die beslist over het verzoek van een stagiair om vakken tijdens het tweede stagejaar te volgen of verder te zetten;
4. de resultaten van de examens te evalueren en zo nodig te delibereren in aanwezigheid van de docenten, op de wijze en conform de criteria vastgelegd door de commissie beroepsopleiding.

HOOFDSTUK 3: COMMISSIE BEROEPSOPLEIDING

Artikel 4

De Orde van Vlaamse Balies richt een commissie beroepsopleiding op. Deze commissie bestaat uit de bestuurder van het departement stage van de Orde van Vlaamse Balies en de directeur van elke stageschool of hun respectieve vertegenwoordigers.

Bij samengestelde stagescholen (zoals bepaald in artikel 2) staat het elke balie die deel uitmaakt van de fusie vrij één vertegenwoordiger af te vaardigen.

Artikel 5

De commissie is bevoegd om:

1. de cursussen van de verplichte vakken samen te stellen;
2. de docenten van de verplichte vakken, al dan niet voorgedragen door de stagescholen, aan te stellen en te evalueren;
3. het aanbod van de keuzevakken te bepalen en de cursussen ervan samen te stellen;
4. de voorgedragen keuzevakken en hun docenten te accrediteren en te evalueren;
5. jaarlijks de studiepunten van elk vak te bepalen;
6. jaarlijks het minimum van het totaal aantal te behalen studiepunten te bepalen;
7. de stagiair vrijstelling te verlenen van het volgen van een verplicht vak en/of van het afleggen van een examen;
8. de stagiair die in de tweede zitting niet is geslaagd toelating te verlenen tot een derde zitting;
9. op gemotiveerd verzoek van een raad van de Orde één of meer keuzevakken aan te duiden die door de stagiairs van die Orde dienen te worden gevolgd en waarvoor de commissie beroepsopleiding het aantal studiepunten bepaalt. Deze studiepunten worden aangerekend op het totaal aantal te behalen studiepunten zoals door de commissie beroepsopleiding jaarlijks bepaald;
10. de vorm en de inhoud van de examens te bepalen;
11. de evaluatie- en deliberatiewijze te bepalen;
12. advies te verstrekken aan de algemene vergadering en de raad van bestuur van de Orde van Vlaamse Balies in verband met de begroting van de stagescholen en de individuele bijdrage die door de stagiair rechtstreeks aan de Orde van Vlaamse Balies zal worden betaald.

HOOFDSTUK 4: BEROEPSOPLEIDING

Artikel 6

De beroepsopleiding bestaat uit het volgen van verplichte vakken en keuzevakken.

De verplichte vakken zijn:

1. deontologie
2. communicatievaardigheden
3. burgerlijk procesrecht
4. strafprocesrecht

De commissie beroepsopleiding stelt een lijst van keuzevakken op waaruit de stagiair zelf een keuze maakt, onverminderd artikel 5-9 van dit reglement waarbij bepaalde keuzevakken door elke raad van de Orde verplicht kunnen worden gesteld.

Elk vak vertegenwoordigt een aantal studiepunten.

Een studiepunt is een binnen de commissie beroepsopleiding aanvaarde eenheid waarmee de studieomvang van het vak wordt uitgedrukt en die overeenstemt met tenminste één uur onderwijsactiviteit.

In het totaal aantal te behalen studiepunten, zoals jaarlijks te bepalen door de commissie beroepsopleiding, zullen de keuzevakken, al dan niet verplicht gesteld conform artikel 5, nooit meer dan 1/3 van de studiepunten vertegenwoordigen.

Artikel 7

Onverminderd de bepalingen van artikel 3 van het reglement betreffende de stage, dient de stagiair het bekwaamheidsattest te behalen tijdens het eerste jaar van zijn stage.

Artikel 8

Op zijn gemotiveerd verzoek kan de stagiair aan de commissie beroepsopleiding vragen om te worden vrijgesteld van het volgen van een verplicht vak of een keuzevak dat verplicht wordt opgelegd en/of van het afleggen van een examen hierover.

Artikel 9

De stagiair wordt geëvalueerd over de vakken die hij in het kader van de beroepsopleiding moet volgen.

Per gerechtelijk jaar zijn er twee zittijden.

De stagiair dient per vak minstens de helft van de punten te behalen.

De stagiair die na deliberatie niet geslaagd is, kan deelnemen aan een tweede zittijd voor elk vak waarvoor hij niet minstens de helft van de punten heeft behaald.

De stagiair heeft het recht om per vak aan twee examens deel te nemen.

De stagiair die ook in de tweede zittijd niet is geslaagd, kan aan de commissie beroepsopleiding vragen om tot een derde zittijd te worden toegelaten.

Artikel 10

De stagiair die geslaagd is voor zijn examens ontvangt een bekwaamheidsattest van de Orde van Vlaamse Balies.

De stagiair die niet geslaagd is voor zijn examens ontvangt de resultaten van zijn examens van de Orde van Vlaamse Balies per aangetekend schrijven.

In beide gevallen worden de stafhouder en de directeur van de stageschool van de stagiair op de hoogte gebracht.

Artikel 11

De stagiair die na de deliberatie niet geslaagd is, heeft, tot drie maanden na de kennisgeving zoals bepaald in artikel 10, het recht om zijn examens in te zien na eenvoudig verzoek gericht aan de commissie beroepsopleiding,

HOOFDSTUK 5: PROCEDURE BEROEP

Artikel 12

De stagiair die niet geslaagd is, kan tegen deze beslissing hoger beroep instellen bij de beroepscommissie die bestaat uit vijf leden: de voorzitter van de Orde van Vlaamse Balies of een bestuurder die hem vertegenwoordigt en vier leden. De algemene vergadering stelt vier effectieve leden en vier plaatsvervangers aan voor een termijn van twee jaar.

Het hoger beroep moet ingesteld worden op het adres van de zetel van de Orde van Vlaamse Balies binnen de maand na de kennisgeving van het resultaat zoals bepaald in art. 53*bis* Ger.W.. Op straffe van onontvankelijkheid wordt het hoger beroep ingesteld per aangetekend schrijven waarbij woonstkeuze in een gerechtelijk arrondissement van zijn stageschool wordt gedaan.

De beroepscommissie bepaalt haar eigen procedurereglement. Het hoger beroep wordt behandeld binnen de maand na het indienen van het hoger beroep.

De stagiair wordt uitgenodigd om te worden gehoord en kan zich laten bijstaan door zijn stagemeeester en/of een advocaat van zijn keuze.

De beroepscommissie beslist of de stagiair al dan niet is geslaagd.

De beslissing van de beroepscommissie wordt aan de stagiair meegedeeld per aangetekend schrijven op het adres van zijn woonstkeuze. Zijn stafhouder en directeur van de stageschool ontvangen een kopie van de beslissing.

HOOFDSTUK 6: OPHEFFING REGLEMENT NATIONALE ORDE

Artikel 13

Het reglement van de Nationale Orde van Advocaten van 25 april 1985 betreffende de inschrijving op de lijst van de stagiairs of het tableau van een andere balie en het reglement van de Nationale Orde van Advocaten van 28 november 1991, aangepast op 14 oktober 1993 en 13 januari 1994, betreffende de stage - beroepsopleiding worden opgeheven.

Goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies van 25 maart 2009

Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 17 april 2009

In werking 17 juli 2009

HET REGLEMENT BETREFFENDE DE STAGE

(artikel verschenen in *Ad Rem* 4/2008)

Ludo KOOLS

Gewezen bestuurder departement stage en vorming

“De doctor in de geneeskunde treedt aanstonds in betrekking. Van den dag na zijn examen mag hij polsen voelen, tongen keuren, pillen schrijven, recepten afleveren, het lijdend mensdom in en ook uit de wereld helpen, het alles met toelating der wet en onder goedkeuring der geleerde faculteit.

Voor den advocaat bestaan grootere voorzorgen.

In den tempel des gerechts wordt niemand toegelaten zonder proefjaren; onder de priesters der Blinde Godin wordt geen opgenomen zonder noviciaat.

Elk jong doctor in de rechten moet drie jaar bij eenen ouderen der orde werken, de studie volgen, de oude dossiers doorloopen, de zittingen der rechtbanken bijwonen en de pleidooien aanhooren: dat heet zijn stage doen”

Tony (mr. Bergmann) Ernest Staas (advocaat)

Op 7 mei 2008 nam de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies eindelijk het reglement betreffende de stage aan¹.

Eindelijk, want aan de goedkeuring ging een schier eindeloze reeks van besprekingen door diverse commissies, door de raad van bestuur en door de algemene vergadering vooraf. Karrenvrachten voorstellen werden besproken.

De ezelsdracht en moeilijke bevalling van het reglement kan verwondering wekken.

Het landschap van de balies vertoonde immers ook m.b.t. de organisatie van de stage een lappendeken van reglementeringen. Alom bestond de behoefte om een groter eenheid te betrachten, al was het maar om aan alle stagiairs gelijke mogelijkheden te bieden.

Bovendien werd de noodzaak van het voortbestaan van de stage *an sich* door niemand, een eenzame dissident niet te na gesproken, niet betwist.

Weliswaar werd door sommigen de idee geopperd om de stage aan de universiteiten toe te vertrouwen, maar deze denkpiste werd niet lang gevolgd. Deze mogelijkheid stuitte op praktische bezwaren. Het toevertrouwen van de opleiding tot de togaberoepen aan de universiteiten zou een verzwaring van de studie, in concreto een verlenging van de studieduur met zich brengen. Hieraan is een niet onaanzienlijk prijskaartje verbonden. Bovendien zou een dergelijke academische opleiding in strijd zijn met de essentie van de stage: het verwerven van vaardigheden nodig voor de beoefening van de beroepspraktijk.

Ook de duurtijd van de stage, nl. drie jaar, werd nauwelijks betwist.

¹ *B.S.*, 28 mei 2008. Het reglement werd op 28 augustus 2008 van kracht. Voor een samenvatting van het reglement zie ook *NjW*, 2008, p. 547

En toch duurde het bijzonder lang alvorens de martelgang van het vinden van een consensus over het reglement kon worden afgesloten.

In dit verband moet bovendien nog worden opgemerkt dat het aanvankelijk de bedoeling was om tot een globaal reglement te komen, niet alleen m.b.t. de stage, maar ook i.v.m. de beroepsopleiding. De opleiding van de stagiair maakt immers een essentieel bestanddeel van de stage uit. Dit is niet gelukt. Ook i.v.m. de beroepsopleiding van de stagiairs ligt weliswaar een ontwerp van reglement voor, maar dit ontwerp kon niet meer worden besproken tijdens de legislatuur van de algemene vergadering en van de raad van bestuur die op 31 augustus 2008 werd beëindigd.

Het reglement betreffende de stage kwam moeizaam tot stand aangezien ook hier uiting werd gegeven aan een conservatieve reflex die eigen blijkt te zijn aan bepaalde gelederen binnen sommige balies.

Vaak willen zij mordicus vasthouden aan wat in de eigen baronie bestaat i.p.v. met het oog op morgen het algemeen belang van de ganse advocatuur te dienen.

De voorliggende tekst is een compromis. De advocatuur is een huis met vele kamers met aan de ene zijde van het spectrum eenpitters en aan de andere kant mondiale *law firms*. Hun belangen zijn niet altijd onder een noemer te vangen. In dit reglement werd getracht m.b.t. de stage deze voorwaarden te creëren, zowel voor de stagiair als voor de stagemester, hoe groot het kantoor ook moge zijn, en tot welke balie hij ook moge behoren, om een gedegen, d.w.z. in alle opzichten kwaliteitsvolle begeleiding, als praktische introductie in de advocatuur, mogelijk te maken.

Inschrijving op de lijst van de stagiairs

Alvorens op de lijst van de stagiairs toegelaten te kunnen worden moet de stagiair aan het secretariaat van de Orde o.m. een origineel exemplaar overmaken van de stageovereenkomst die tussen hem en zijn stagemester werd gesloten². In voorkomend geval zal de rechtspersoon of de maatschap, waarvan de stagemester deel uitmaakt, in de overeenkomst tussenkomen³.

De stageovereenkomst regelt vanzelfsprekend de wederzijdse rechten en plichten van de stagemester en de stagiair. Deze overeenkomst moet tenminste de waarborgen, vermeld in het reglement, respecteren.

Deze bepaling heeft duidelijk tot doel om vanaf de aanvang van de stage klare en duidelijke afspraken vast te leggen tussen de stagiair en de stagemester. Dit moet tot meer zekerheid voor beiden leiden, en, evident, latere problemen helpen voorkomen. Tot voor dit reglement was het maken van schriftelijke afspraken tussen stagiair en stagemester niet aan alle balies algemeen verspreid.

De rechtspersoon of de maatschap waarvan de stagemester deel uitmaakt zal in de overeenkomst tussenkomen, gelet op het feit dat de aanwezigheid van een stagiair in het kantoor van de stagemester, voor de vennootschap of de maatschap waarvan hij deel uitmaakt verplichtingen met

² Art. 1, eerste lid b)

³ Art. 8

zich kan brengen, o.m. wat de terbeschikkingstelling van de infrastructuur betreft, en wat de betaling aangaat.

Onmiddellijk wordt vermeld dat de overeenkomst het fiat behoeft van de stagecommissie. De samenstelling en de bevoegdheid van deze commissie worden verder toegelicht⁴. Het reglement stelt de oprichting van een stagecommissie aan alle balies verplicht. Ook dit is een innovatie.

De stagiair moet de overheid van de Orde zo volledig mogelijk inlichten over zijn professioneel leven. Het reglement bepaalt dan ook dat de stagiair een door hem ondertekende verklaring moet overmaken aan het secretariaat van de balie met vermelding van de eerdere verzoeken die hij heeft gericht om ingeschreven te worden aan een binnen - of buitenlandse balie, met aanduiding van het gevolg dat aan dit verzoek werd verleend⁵, en van de beroepen die hij op het ogenblik van zijn aanvraag uitoefent⁶.

De motivering voor deze bepaling wordt gevonden in art. 432 Ger. W.: indien de raad van de Orde meester is over de lijst van de stagiairs dan moet zij over een minimale *screening* beschikken om over de gevraagde opname te kunnen oordelen.

De raad van de Orde moet eveneens de vraag kunnen beoordelen of het werk dat de stagiair zou verrichten verenigbaar is met het beroep van advocaat.

Anders dan deze inlichtingen die de stagiair aan het secretariaat van de Orde moet meedelen dient hij ook de stafhouder in te lichten over veroordelingen, sancties of maatregelen, van welke aard dan ook, d.w.z. gerechtelijke, strafrechtelijke, tuchtrechtelijke en administratieve, waarvan hij eerder het voorwerp is geweest⁷. Hij dient de stafhouder ook in te lichten over straf - of tuchtonderzoeken die tegenover hem lopen⁸.

De stafhouder beschikt dus als enige over deze informatie. Aan hem die "*de draaischijf (is) van de werking van de Orde*" en die de "*initiatieven (neemt) om de beroepsbelangen te verdedigen*"⁹ komt het toe om te oordelen wat hij met deze inlichtingen doet.

Het is niet ondenkbaar dat hij de kandidaat - stagiair, waarvan hij meent dat deze door zijn lidmaatschap van de balie, de reputatie van de ganse beroepsgroep negatief zal beïnvloeden, de dringende raad zou geven om het beroep niet te vervoegen, en, wanneer dit advies niet wordt gevolgd, de raad van de Orde, die over de inschrijving op de lijst van de stagiairs moet oordelen, zal inlichten. Het is overbodig om te vermelden dat de positie van de stafhouder bijzonder delicaat is. De informatie die hij bekam is uiteraard vertrouwelijk. Hij kan deze inlichtingen niet zonder meer aan derden, d.w.z. ook niet aan de leden van de raad van de Orde, meedelen.

Bovendien stelt zich de vraag wat de gevolgen kunnen zijn voor de stafhouder die een kandidaat - stagiair het dringende consigne geeft om zijn inschrijving op de lijst van de stagiairs niet te vragen, omdat hij het voorwerp uitmaakt van een strafrechtelijk onderzoek dat op het eerste gezicht een

⁴ Art. 14 en 15

⁵ Art. 1, eerste lid c)

⁶ Art. 1, eerste lid d)

⁷ Art. 1, tweede lid

⁸ Art. 1, derde lid

⁹ J. STEVENS, *Regels en gebruiken van de advocatuur te Antwerpen*, 2de editie, Antwerpen, Orde van Advocaten in samenwerking met Kluwer Rechtswetenschappen, 1997, p. 83, nr. 53

ernstig misdrijf betreft, maar wanneer dit onderzoek, misschien vele jaren later, een lege doos blijkt te zijn.

Schorsing en onderbreking

Wanneer de stage in principe drie jaar duurt¹⁰ dan kan deze stage worden geschorst of onderbroken.

Het reglement definieert de schorsing als “*de tijdelijke ontheffing van de verplichtingen van de stage*”. De stagiair blijft advocaat. Hij blijft dus onderworpen aan alle verplichtingen die op de stagiair rusten. Wel kan de raad van de Orde hem geheel of gedeeltelijk vrijstelling van de baliebijdrage verlenen¹¹.

De onderbreking daarentegen “*is de tijdelijke weglating van de lijst van de stagiairs*”. De stagiair verliest, met alle gevolgen vandien, de hoedanigheid van advocaat. De stage - overeenkomst wordt beëindigd¹². Indien dus de stagiair, na de onderbreking van zijn stage, om zijn herinschrijving verzoekt op de lijst van de stagiairs, dan moet hij dus een nieuwe stageovereenkomst voorleggen¹³.

De stage kan ten hoogste worden geschorst of onderbroken voor een periode van één jaar. Enkel om gegronde redenen kan deze periode worden verlengd¹⁴.

Het reglement bepaalt dat na de schorsing of onderbreking de stage verder wordt gezet

- met behoud van de verworvenheden van de voordien verrichte stage. Deze bepaling betreft o.m. de beroepsopleiding,
- waarbij ook de rang van de inschrijving op de lijst van de stagiairs behouden blijft.

Uiteraard kan de periode van de schorsing of de onderbreking niet als stage gelden. Dit betekent dus dat de duur van de stage wordt verlengd met de duur van de schorsing of onderbreking.

Gelijkgestelde stage

Het reglement bepaalt dat een stagiair een gelijkgestelde stage kan volbrengen, niet enkel bij een andere balie in binnen - of buitenland, maar ook bij andere juridische beroepen. Met deze beroepen moet dan wel, hetzij door de OVB, hetzij door de raad van de Orde, een akkoord zijn getroffen¹⁵.

De vermelding dat bij andere juridische beroepen een gelijkgestelde stage kan worden volbracht werd ingeschreven op initiatief van enkele balies, die deze praktijk sinds enige tijd toelaten. Volgens hen verruimt het de horizon van de stagiair. Andere balies daarentegen waren heftig tegen deze mogelijkheid gekant. Zij waren de mening toegedaan dat de opleiding van de stagiair bijzonder van aard is, en deze specifieke opleiding niet elders dan in het eigen beroep kan worden volbracht.

¹⁰ Art. 435 Ger. W. en art. 2 van het reglement

¹¹ Art. 3.1

¹² Art. 3.2

¹³ Art. 3.3, derde lid

¹⁴ Art. 3.3, eerste lid

¹⁵ Art. 4

De huidige tekst van het reglement is een compromis. Een voorstel om de gelijkgestelde stage ook mogelijk te maken bij een “*onderneming of instelling*”, waarmee een overeenkomst werd gesloten, werd niet aanvaard¹⁶.

De tekst weerspiegelt de manifest tegengestelde meningen die over dit onderwerp blijven bestaan. De vermelding dat akkoorden kunnen worden gesloten door de OVB of door de raad van de Orde weerspiegelt dit. Hieruit kan zonder meer worden afgeleid dat noch de OVB, noch de raden van de Orde van alle balies, klaarblijkelijk geneigd zullen zijn om op korte termijn dergelijke overeenkomsten aan te gaan.

Op te merken valt dat de gelijkgestelde stage ten hoogste één jaar kan duren. Deze termijn is niet voor verlening vatbaar¹⁷.

De stagiair kan deze gelijkgestelde stage niet volbrengen dan nadat hij het bekwaamheidsattest dat hij moet behalen na het volgen van de beroepsopleiding ook werkelijk heeft bekomen¹⁸.

Er wordt toezicht uitgeoefend op de inhoud van de gelijkgestelde stage. De stagiair moet een gedetailleerd verslag opstellen van de door hem verrichte werkzaamheden. De inhoud hiervan moet worden bevestigd door de stagemeeester of de bevoegde overheid¹⁹. Indien de raad van de Orde oordeelt dat de zogenaamde gelijkgestelde stage, in zijn geheel of gedeeltelijk, niet als een werkelijke stage voor de stagiair kan worden beschouwd, dan wordt voor de niet aanvaarde duur een verlening opgelegd²⁰.

Einde van de stage

Op het einde van zijn stage, en wanneer hij om zijn opname op het tableau verzoekt, legt de stagiair een eindverslag voor van zijn stagemeeester, evenals een verslag van de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand²¹.

De idee was geopperd om de stagemeeester jaarlijks een verslag i.v.m. zijn stagiair te laten opstellen. Op deze wijze zou een meer permanente evaluatie gebeuren. Dit zou kunnen leiden tot een voortdurende bijsturing aan de hand van een werkelijk rapport. Op deze wijze zou ook worden verhinderd dat op het einde een nietszeggend pro forma rapport, zonder werkelijke beoordeling, zou worden afgeleverd. Dit voorstel werd verworpen²².

De stagiair heeft het recht om de verslagen in te zien²³. Dit gebeurt vanzelfsprekend met het oog op transparantie en het recht van verdediging. Bezwaarlijk zou van een beroepsgroep als de advocatuur het tegendeel kunnen worden verwacht.

¹⁶ Het amendement in deze zin van stafhouder J. Sloomans werd met 27 tegen 24 stemmen en met 2 onthoudingen verworpen

¹⁷ Art. 4, eerste lid, laatste zin

¹⁸ Art. 4, tweede lid

¹⁹ Art. 4, vierde lid

²⁰ Art. 4, zesde lid

²¹ Art. 5

²² Zie ook art. 10

²³ Art. 5, derde lid

Voorwaarden voor het stagemeesterschap

Ook over de vraag of een stagemeester al dan niet gedurende een bepaalde tijd op het tableau diende ingeschreven te zijn, en, zo ja, hoelang dan wel, en over de vraag hoeveel stagiairs door een stagemeester mochten worden opgeleid werd eindeloos lang gepalaverd. Ook op deze punten namen een aantal balies diametraal tegenovergestelde standpunten in.

Uiteindelijk werd geoordeeld dat elke advocaat die ten minste gedurende 7 jaar op het tableau of op de EU - lijst is ingeschreven stagemeester kan worden. In individuele gevallen kan van deze voorwaarde worden afgeweken²⁴.

Op hetzelfde ogenblik mag een stagemeester drie stagiairs opleiden. Dit betekent in concreto dat de stagemeester op hetzelfde ogenblik drie stagiairs kan hebben, en het zonder belang is of deze stagiairs eerste-, tweede- of derdejaars zijn.

De raad van de Orde kan in individuele gevallen van deze beperking afwijken "*indien de stagemeester op grond van objectieve en verifieerbare elementen aantoont dat een kwaliteitsvolle opleiding voor elke stagiair wordt gewaarborgd*"²⁵.

Deze bepaling bevestigt de essentie van de stage: de door de stagemeester verstrekte opleiding moet kwaliteitsvol zijn. Deze kwaliteit hangt minder af van het aantal stagiairs dat hij begeleidt (of dat verbonden is aan het kantoor waar hij werkzaam is), dan wel van de inhoud van de begeleiding die hij te bieden heeft. Op deze wijze, nl. via een algemene regel en een mogelijk individueel verantwoorde uitzondering, wordt ook voorkomen dat inbreuk wordt gemaakt op de regels van het mededingingsrecht.

Relatief nieuw voor de meeste balies is dat aan elke balie een lijst van de stagemeesters wordt opgesteld. De kandidaten richten hiertoe een aanvraag aan de raad van de Orde. Een kandidaat kan slechts worden geweigerd nadat hij werd gehoord²⁶.

De raad van de Orde kan een stagemeester slechts van deze lijst schrappen wanneer werd vastgesteld dat hij niet meer voldoet aan zijn deontologische verplichtingen of aan de verplichtingen van het stagemeesterschap. De stagemeester wordt opgeroepen om te worden gehoord²⁷.

Einde van de stageovereenkomst

Zowel de stagiair als de stagemeester kunnen tijdens de periode van de stage hieraan een einde stellen "*met inachtneming van een redelijke opzeggingstermijn*"²⁸.

Ook deze tekst is een compromis, nadat geen overeenstemming kon worden bereikt over de duur van de opzeggingstermijn die hetzij door de stagiair, hetzij door de stagemeester, in acht zou moeten worden genomen.

²⁴ Art. 6, eerste lid

²⁵ Art. 6, derde lid

²⁶ Art. 6, tweede lid

²⁷ Art. 7

²⁸ Art. 9

Het begrip “*redelijke opzeggingstermijn*” zal afhankelijk zijn van de concrete feitelijke omstandigheden, en in het bijzonder worden beïnvloed door het antwoord op de vragen wie om welke reden een einde aan de overeenkomst wil maken.

De partijen kunnen in onderling akkoord aan een opzeggingstermijn verzaken.

Vanzelfsprekend blijven gedurende de opzeggingstermijn alle bepalingen van de stageovereenkomst van kracht²⁹.

Plichten van de stagemeeester

De plichten van de stagemeeester, zoals in dit reglement aangeduid, kunnen als volgt worden omschreven:

- ervoor waken dat de stagiair zijn activiteiten uitoefent met naleving van de deontologische regels, en dat hem kennis en praktische vaardigheden worden bijgebracht,
- ter beschikking staan van de stagiair wanneer nodig³⁰,
- aan de stagiair de nodige tijd verlenen zodat hij zijn stageverplichtingen kan vervullen³¹.

Deze duidelijke bepalingen behoeven geen nadere uitleg.

Wel mag worden vermeld dat het reglement benadrukt dat de stagemeeester de plicht heeft om zijn stagiair toe te laten zijn stageverplichtingen na te komen. In concreto betekent dit dat de stagemeeester de stagiair niet mag beletten om de beroepsopleiding te volgen, noch om de zaken, die hem worden toevertrouwd o.m. door het bureau voor consultatie en verdediging, te behartigen.

Naar Nederlands voorbeeld werd gepoogd om het begrip “*advocatuurlijke vaardigheden*” ook in ons land te introduceren. Deze poging faalde. Er werd geoordeeld dat het begrip “advocatuurlijk” niet bestaat en geen werkelijke inhoud heeft³².

Vergoeding

Bij het vaststellen van de vergoeding die door de stagemeeester aan de stagiair moet worden betaald dient de wilsautonomie van de partijen als uitgangspunt te worden genomen: deze vergoeding wordt in onderling overleg vastgesteld.

Deze vergoeding mag evenwel niet minder bedragen dan € 1.200 voor het eerste stagejaar, en € 1.700 vanaf het tweede stagejaar³³.

²⁹ Art. 9, derde lid

³⁰ Art. 10, eerste lid

³¹ Art. 11

³² Deze stelling is op zijn minst eigenaardig te noemen. Het begrip “advocatuurlijk” werd immers reeds vermeld in de beleidsverklaring van de raad van bestuur. Bij de goedkeuring van deze verklaring werden, hierover door de algemene vergadering geen bemerkingen geformuleerd

³³ Art. 12, eerste lid

Deze bedragen hebben tot doel de stagiair te beschermen tegen een eventueel misbruik door zijn stagemeeester. Algemeen wordt aanvaard dat de stagemeeester aan zijn stagiair voor de zaken die hij behartigt een vergoeding verschuldigd is. Dit principe werd eerder door de OVB vastgelegd³⁴.

De bedragen, die in het reglement worden aangeduid, betreffen een actualisering van de eerder vastgelegde bedragen. Zij zijn van toepassing vanaf 28 augustus 2008. Zij zijn van toepassing op de lopende stageovereenkomsten. Dit betekent in concreto dat wie zijn stage heeft aangevat vóór 28 augustus 2008 op deze nieuwe vergoedingen aanspraak kan maken³⁵.

De bedragen kunnen jaarlijks in de maand augustus door de algemene vergadering worden aangepast³⁶.

Door voor het derde stagejaar geen minimum vergoeding aan te duiden werd de wilsautonomie van de partijen benadrukt. Vanzelfsprekend betekent de aanduiding “vanaf het tweede stagejaar” dat in het derde stagejaar niet minder dan € 1.700 per maand mag worden betaald.

De aangeduide bedragen gaan uit van een “voltijdse beschikbaarheid”. Dit begrip moet worden uitgelegd in de normale betekenis van het woord, en houdt in dat er wordt gewerkt, tijdens normale werkuren, op normale werkdagen, met wat dit op een doorsnee advocatenkantoor inhoudt, enerzijds aan effectieve uren waarop werkelijk nuttig wordt gearbeid, maar anderzijds ook op de tijd die onproductief wordt doorgebracht (zoals het wachten op een rechtbank), en zonder dat rekening worden gehouden met “overuren” (hoe gebruikelijk die ook op een advocatenkantoor kunnen zijn).

Er kan, voor de vaststelling van de vergoeding, rekening worden gehouden met de verminderde beschikbaarheid van de stagiair. Een voorbeeld hiervan kan de stagiair zijn die lesgeeft. Bij de beoordeling van de verminderde beschikbaarheid mag evenwel geen rekening worden gehouden met de prestaties die de stagiair heeft moeten verrichten, en die hem werden opgelegd door de stafhouder of door het bureau voor juridische bijstand³⁷.

Vaak maakt de stagiair gebruik van de infrastructuur van het kantoor van zijn stagemeeester. Hiervoor kan door de stagiair een vergoeding verschuldigd zijn. Deze vergoeding kan niet impliceren dat de bedragen, in het reglement vermeld, worden verminderd³⁸.

Plichten van de stagiair

De stagiair moet

- met de nodige ijver en zorg de zaken behartigen die zijn stagemeeester hem toevertrouwt. Daarbij heeft hij de plicht om de zaken te weigeren die hij naar eer en geweten gelooft niet rechtvaardig te zijn,
- de beroepsopleiding volgen die wordt georganiseerd door de overheid van de Orde,
- de taken uitvoeren die de stafhouder of het bureau voor juridische bijstand hem oplegt³⁹.

³⁴ Aanbevelingen met betrekking tot het statuut en de vergoeding van de advocaat-stagiair, goedgekeurd op de algemene vergadering van 10 december 2003.

³⁵ Dit blijkt uit de bespreking van de algemene vergadering d.d. 7 mei 2008. Verslag p. 14.

³⁶ Art. 12, tweede lid

³⁷ Art. 12, tweede lid

³⁸ Art. 12, eerste lid

Op het einde van de stage dient de stagiair een eindverslag te maken over de wijze waarop invulling werd gegeven aan de stage. Dit verslag wordt neergelegd bij de stagecommissie⁴⁰.

De bedoeling van deze bepaling is om toezicht te houden op de wijze waarop de stagemeester inhoud geeft aan de stage.

Stagecommissie

Het toezicht over de stage wordt toevertrouwd aan een stagecommissie. Deze bestaat ten minste uit

- een voorzitter. Deze wordt aangewezen door de raad van de Orde,
- een lid, aangewezen door het bureau voor juridische bijstand,
- een lid, aangewezen door de stagiairs⁴¹.

Deze commissie is bevoegd voor alle geledingen die de stage betreffen. De commissie moet de stafhouder en de raad van de Orde adviseren, waken voor de naleving van de rechten en plichten die op de stagiair en de stagemeester rusten, bemiddelen waar nodig, kortom tussenkomst verlenen telkens wanneer dit nodig of nuttig kan zijn⁴².

Op deze wijze kan de commissie zorg dragen voor de uitvoering van dit reglement en aldus een bijdrage leveren tot de bewaking en de verbetering van de kwaliteiten van de stage in alle facetten.

³⁹ Art. 13, eerste, tweede en derde lid

⁴⁰ Art. 13, vierde lid

⁴¹ Art. 14

⁴² Art. 15

VERNIEUWDE BEROEPSOPLEIDING VOOR STAGIAIRS

(artikel verschenen in Ad Rem 3/2009)

Edgar BOYDENS

Bestuurder departement stage

Vanaf 1 september 2009 wordt de beroepsopleiding voor stagiairs vernieuwd: de organisatie komt in handen van de OVB, de stagescholen voeren uit. Streefdoel is meer uniformiteit te brengen in de opleiding en de evaluatie ervan.

Bestuurder Edgar Boydens licht het nieuwe reglement betreffende de beroepsopleiding toe.

Omdat de beroepsopleiding van de stagiairs een essentieel bestanddeel uitmaakt van de stage, was het aanvankelijk de bedoeling om tot een globaal reglement te komen met betrekking tot de stage en de beroepsopleiding⁴³. Dit opzet leek een moeilijke opgave en op 19 december 2007 besliste de algemene vergadering om beide projecten te splitsen en in aparte reglementen te behandelen. Het reglement betreffende de stage werd reeds vorig jaar⁴⁴ door de algemene vergadering goedgekeurd en bepaalde toen al dat de stagiair de plicht heeft om de beroepsopleiding te volgen⁴⁵.

Al werd de beroepsopleiding van de stagiairs al sinds 1989 geregeld door een aantal reglementen van de Nationale Orde, toch bleek de invulling die daaraan werd gegeven door de verschillende raden te leiden tot hemelsbrede verschillen, zowel wat de inhoud als wat de evaluatie betreft. Deze verschillen waren ook terug te vinden in de langdurige besprekingen en de honderden amendementen die de goedkeuring van het reglement voorafgingen. Op 8 december 2008 werd een derde ontwerp tekst door de bevoegde commissie voorgelegd aan de algemene vergadering, waarop andermaal 91 amendementen werden geformuleerd.

Het advies van de bevoegde commissie, die al deze amendementen besprak en behandelde, is uiteindelijk, net als het reglement betreffende de stage, een compromis geworden. Heel wat balies verkozen de bestaande structuren te behouden en hun eigen beroepsopleiding verder te zetten, andere daarentegen pleitten ervoor om de volledige beroepsopleiding aan de Orde van Vlaamse Balies over te laten. Sommige balies waren geen voorstander van verplichte evaluaties of examens, andere ijverden voor een éénvormig en gelijktijdig examen voor alle stagiairs.

Het nieuwe reglement van de Orde van Vlaamse Balies, zoals goedgekeurd door de algemene vergadering op 25 maart 2009, heeft uiteindelijk de organisatie van de beroepsopleiding overgeheveld van de lokale balies naar de OVB.

Uniformiteit

Net zoals vroeger blijven de stagescholen hun rol bij de beroepsopleiding vervullen en zullen in samenwerking met de OVB de uitvoering ervan verzekeren. Zoals vooropgesteld bij de herziening

⁴³ Zie ook Ludo Kools, het reglement betreffende de stage, in Ad Rem nr. 4 van 2008, pagina 11

⁴⁴ 7 mei 2008

⁴⁵ Zie artikel 13, reglement betreffende de stage

van de beroepsopleiding zal de uniformiteit moeten gegarandeerd worden door de commissie beroepsopleiding van de OVB, waarin vertegenwoordigers van alle balies zetelen. De beroepsopleiding zelf zal bestaan uit keuzevakken en vier verplichte vakken: deontologie, communicatievaardigheden, burgerlijk procesrecht en strafprocesrecht. Bovendien zal elke raad van de Orde bepaalde keuzevakken voor de stagiairs van de eigen balie verplicht kunnen stellen. Dit kadert binnen de wettelijke bevoegdheid van de raad van de Orde om de stageverplichtingen vast te stellen⁴⁶. Een stagiair die niet geslaagd is kan nu ook beroep aantekenen tegen die beslissing.

Meerdere stagescholen

De beroepsopleiding wordt voortaan dus georganiseerd door de Orde van Vlaamse Balies maar de uitvoering zal verder verzekerd worden door de verschillende stagescholen. Op dit ogenblik zijn er in de Vlaamse balies 7 stagescholen actief. De oprichting van één enkele stageschool bleek thans niet haalbaar, al wordt op middellange termijn wel gestreefd naar schaalvergroting en dus naar een nog een groter aantal fusies van stagescholen dan thans het geval is. Het reglement op de beroepsopleiding bepaald dat elke Orde hetzij afzonderlijk, hetzij samen met één of meerdere Ordes, een stageschool kan oprichten⁴⁷. De stageschool zal bestaan uit een directeur, aangewezen door de raad of de raden van de deelnemende Ordes.

Commissie beroepsopleiding

Wat de organisatie betreft van de beroepsopleiding wordt binnen de Orde van Vlaamse Balies een commissie beroepsopleiding opgericht⁴⁸. Die commissie bestaat uit de bestuurder van het departement stage en de directeur van elke stageschool of hun respectieve vertegenwoordigers. Bij samengestelde stagescholen staat het elke balie die deel uitmaakt van de fusie vrij om één vertegenwoordiger af te vaardigen. Daarmee koos de algemene vergadering voor een verzekerde vertegenwoordiging van elke balie, hoe klein ook, binnen de commissie beroepsopleiding.

Het nieuwe reglement heeft de bevoegdheden van stageschool en commissie beroepsopleiding duidelijk omschreven. Om de uniformiteit van de beroepsopleiding in alle stagescholen te kunnen garanderen, is de commissie beroepsopleiding bevoegd om de cursussen van de verplichte vakken samen te stellen, de docenten van die verplichte vakken, al dan niet voorgedragen door de stagescholen, aan te stellen en te evalueren, het aanbod van de keuzevakken te bepalen en de cursussen ervan samen te stellen, de voorgedragen keuzevakken en hun docenten te accrediteren en te evalueren, en jaarlijks de studiepunten van elk vak te bepalen. De commissie beroepsopleiding dient eveneens jaarlijks het minimum van het totaal aantal te behalen studiepunten te bepalen. Verder bepaalt de commissie tevens de vorm en de inhoud van de examens, de evaluatie en de deliberatiewijze⁴⁹. De stageschool zal een hoofdzakelijk adviserende functie vervullen, ondermeer met betrekking tot het onderwerp en de inhoud van de keuzevakken, de cursussen en de docenten. De stageschool zal ook advies moeten verlenen aan de raad van de Orde zoals over het verzoek van

⁴⁶ Zie artikel 435 van het Ger.W.

⁴⁷ Artikel 2 reglement betreffende de beroepsopleiding

⁴⁸ Artikel 4

⁴⁹ Alle bevoegdheden van de commissie beroepsopleiding worden opgesomd in artikel 5 van het reglement

een stagiair om vakken tijdens het tweede jaar stage te mogen volgen of verder te zetten en zal tenslotte ook instaan voor de evaluatie en de deliberatie⁵⁰.

Daarmee werd dus geopteerd om alle elementen die verband houden met de inhoud en de uniformiteit van de beroepsopleiding toe te vertrouwen aan de commissie beroepsopleiding, terwijl de stageschool in de uitvoering van de beroepsopleiding niet alleen keuzevakken en docenten kan voorstellen, maar tevens belast is met de evaluatie en de deliberatie van de stagiairs. Bovendien zal de stageschool ook advies dienen te verlenen in alle materies waarin de Stafhouders of de raden van de Orde een beslissing dienen te nemen met betrekking tot de beroepsopleiding van de stagiair. Zoals hierna zal blijken moet de stagiair de beroepsopleiding en het bekwaamheidsattest behalen in het eerste stagejaar⁵¹; wil hij of zij hierop een uitzondering of een afwijking bekomen, dient toestemming gevraagd aan de Stafhouder of de raad van de Orde die dan advies vraagt aan de stageschool.

Aan de commissie beroepsopleiding werd tenslotte een adviserende rol toebedeeld wat betreft de kosten van de beroepsopleiding, de begroting van de stagescholen en de individuele bijdrage die door de stagiair rechtstreeks aan de Orde van Vlaamse Balies zal worden betaald voor deze beroepsopleiding. Deze kosten zullen jaarlijks moeten bepaald worden binnen de begroting van de Orde van Vlaamse Balies. Elke stagiair zal dus zijn inschrijving voor de beroepsopleiding dienen te betalen aan de OVB, die op haar beurt instaat voor de kosten van alle stagescholen.

Verplichte vakken

De vernieuwde beroepsopleiding weerhield een aantal verplichte vakken: deontologie, communicatievaardigheden, burgerlijk procesrecht en strafprocesrecht⁵².

Het is de bedoeling dat de commissie beroepsopleiding elk jaar het minimum van het totaal aantal te behalen studiepunten bepaalt. Een studiepunt is de eenheid waarmee de studie- omvang van het vak wordt uitgedrukt en die overeenstemt met ten minste één uur onderwijsactiviteit. Uit de voorbereidende werkzaamheden volgt dat de beroepsopleiding vanaf september 2009 alvast in twaalf studiepunten per verplicht vak voorziet, hetzij 48 studiepunten in totaal wat de verplichte vakken betreft.

Keuzevakken

Daarnaast dient de commissie beroepsopleiding een lijst van keuzevakken op te stellen waaruit de stagiair zelf een keuze maakt. In het totaal aantal te behalen studiepunten mogen de keuzevakken nooit meer dan één derde van de studiepunten vertegenwoordigen. Daarmee werd althans impliciet een beperking ingebouwd in het aantal keuzevakken, minstens in het aantal uren die hiervoor worden voorzien.

⁵⁰ Alle bevoegdheden van de stageschool worden weergegeven in artikel 3

⁵¹ Artikel 7 van het reglement beroepsopleiding

⁵² Dit verschilt nogal wat met de oude reglementering; het reglement van de Nationale Orde van 25 mei 1989, zoals nadien gewijzigd, bepaalde dat de beroepsopleiding minimum 60 lessen zou omvatten en ten minste volgende onderwerpen zou behandelen: de inleiding tot de advocatuur en de deontologie, communicatievaardigheden en erelonen, rechtspraktijk in verband met familierecht, strafrecht, burgerlijk procesrecht, handels- en fiscaal recht, sociaal recht en burgerlijke aansprakelijkheid.

Bovendien bepaalt het nieuwe reglement dat elke Orde bepaalde keuzevakken voor haar stagiairs verplicht kan stellen⁵³. Zo is het niet ondenkbaar dat een stafhouder, of een raad van de Orde binnen een arrondissement waar het bureau voor juridische bijstand geconfronteerd wordt met belangrijke en talrijke vreemdelingenzaken, het keuzevak vreemdelingenrecht verplicht zou stellen voor zijn stagiairs. De raad van de Orde kan evenwel, met het oog op het bekwaamheidsattest dat door de OVB wordt uitgereikt, nooit meer keuzevakken opleggen dan één derde van de studiepunten die in totaal door de stagiair moeten behaald worden.

Rekeninghoudende met een prognose van 48 studiepunten voor de verplichte vakken, zal het totaal aantal studiepunten in het eerste jaar 72 mogen bedragen waarvan 24 voor keuzevakken.

Plaats van de opleiding

Het reglement houdt geen beperkingen in over de plaats waar de studiepunten door de stagiair dienen behaald te worden. Het is derhalve best denkbaar dat een Vlaamse stagiair zijn lessenpakket samenstelt binnen het aanbod van alle stagescholen. Indien een keuzevak maritiem recht enkel aan de stageschool van Antwerpen zou worden gedoceerd, is het niet verboden, noch ondenkbaar dat stagiairs uit Oudenaarde of Brussel dit keuzevak binnen hun eigen pakket opnemen. De stagiair dient enkel een aantal studiepunten te behalen en slechts vier verplichte vakken te volgen met uitzondering van deze die door zijn Orde worden opgelegd.

Vrijstelling

De stagiair moet overeenkomstig artikel 7 van het reglement wel het bekwaamheidsattest behalen tijdens het eerste jaar van zijn stage. Vrijstellingen van een examen of vrijstelling van een vak is slechts beperkt mogelijk. De stagiair kan aan de commissie beroepsopleiding vragen om vrijgesteld te worden van het volgen van een verplicht vak of van een keuzevak dat verplicht wordt opgelegd en van het examen hierover. Er kan dus geen lessenpakket worden samengesteld waarbij keuzevakken worden gekozen waarvoor men achteraf vrijstelling zou kunnen vragen of bekomen. Een vrijstelling met betrekking tot een keuzevak dat niet verplicht wordt opgelegd door een raad van de Orde is dus niet mogelijk.

Examens

De stagiair zal eveneens examens dienen af te leggen over de gevolgde vakken. Het reglement spreekt van evaluatie en van zittijden. De commissie beroepsopleiding bepaalt op welke wijze de evaluatie zal dienen te gebeuren. Uit de voorbereidende werkzaamheden van de commissie was alvast duidelijk dat voor bepaalde vakken een evaluatie kan beperkt zijn tot een aanwezigheid, zij het dan actief, tijdens de lessen, zoals voor het verplicht vak communicatievaardigheden waar ondermeer onderhandelingstechnieken of bemiddeling als vaardigheid worden bijgebracht maar niet noodzakelijk moeten getoetst worden met een examen. In andere gevallen zal de evaluatie een schriftelijk examen zijn. In ieder geval worden per gerechtelijk jaar slechts twee zittijden georganiseerd. De stagiair moet per vak minstens de helft van de punten behalen. De stagiair die na

⁵³ Artikel 5-9 en artikel 6,3^{de} lid van het reglement

deliberatie niet is geslaagd, kan deelnemen aan een tweede zittijd voor elk vak waarvoor hij niet minstens de helft van de punten heeft behaald. Hij heeft recht om per vak aan twee examens deel te nemen. Daarmee wordt het vrij ingewikkelde puntensysteem dat tot dit jaar van toepassing was afgeschaft. Indien een stagiair ook in de tweede zittijd niet is geslaagd kan hij de commissie beroepsopleiding vragen om tot een derde zit te worden toegelaten.

Resultaten

De stagiair die geslaagd is voor de examens ontvangt een bekwaamheidsattest van de Orde van Vlaamse Balies. Is hij niet geslaagd dan ontvangt hij de resultaten van zijn examens per aangetekend schrijven en wordt tevens de directeur van zijn stageschool en de stafhouder op de hoogte gebracht hiervan. Deze kennisgeving per aangetekende brief laat twee termijnen lopen: de eerste termijn is een termijn van drie maanden waarbinnen de niet geslaagde stagiair het recht heeft om zijn examens in te zien na eenvoudig verzoek gericht aan de commissie beroepsopleiding.

De tweede termijn is de termijn van beroep.

Beroep

Nieuw in het reglement betreffende de beroepsopleiding is de mogelijkheid tot hoger beroep voor de stagiair die niet geslaagd is in de examens beroepsopleiding en dus geen bekwaamheidsattest bekwaam. Dit beroep moet ingesteld worden bij een beroepscommissie die bestaat uit vijf leden: de voorzitter van de Orde van Vlaamse Balies of een bestuurder die hem vertegenwoordigt en vier leden. De algemene vergadering stelt hiervoor vier effectieve leden en vier plaatsvervangers aan voor een termijn twee jaar.

Het nieuwe reglement bepaalt de wijze waarop het beroep moet worden ingesteld: dit gebeurt op het adres van de zetel van de Orde van Vlaamse Balies binnen de maand na de kennisgeving van het resultaat van de examens aan de stagiair. Op straffe van onontvankelijkheid zal het hoger beroep moeten worden ingesteld per aangetekende brief waarbij woonstkeuze in een gerechtelijk arrondissement van zijn stageschool wordt gedaan.

Al waren er eveneens voorstellen om de volledige beroepsprocedure per e-mail af te handelen, toch verkoos de algemene vergadering, omwille van de rechtszekerheid nog geen gebruik te maken van e-mail maar enkel van de aangetekende brief.

Het beroep van de stagiair dient door de beroepscommissie binnen de maand na het indienen van het hoger beroep te worden behandeld maar hoe dit precies zal gebeuren werd overgelaten aan de beroepscommissie die haar eigen procedurereglement dient op te stellen. De stagiair zal wel worden uitgenodigd om te worden gehoord en kan zich laten bijstaan. Aan de stagiair is uiteraard de keuze gelaten om zijn raadsman te kiezen, maar toch verkoos men om in het reglement uitdrukkelijk te vermelden dat dit eveneens door de stagemeeester kan gebeuren omdat dit wellicht de meest voor de hand liggende raadsman is om de stagiair bij te staan.

Besluit

Het reglement betreffende de beroepsopleiding werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 17 april 2009 en het treedt dus in werking op 17 juli 2009. Binnen de OVB en de stagescholen worden thans de nodige voorbereiden getroffen zodat met de vernieuwde beroepsopleiding kan worden gestart. Via de website www.advocaat.be en OrdeExpress wordt u verder op de hoogte gehouden.

INSCHRIJVEN BEROEPSOPLEIDING

De stagiairs van alle Vlaamse balies moeten zich voor de beroepsopleiding inschrijven via het **e-loket** op het privaat luik van de website www.advocaat.be.

Zowel de inschrijving voor de lessen als de betaling van de deelnameprijs gebeurt dus volledig elektronisch.

De deelnameprijs voor de beroepsopleiding bedraagt voor elke stagiair 250 euro. In deze prijs is het handboek inbegrepen.

Dit handboek bestaat uit twee delen. Het eerste deel omvat de cursusteksten van de algemeen verplichte vakken. Het tweede deel omvat het wetboek met betrekking tot de verplichte vakken.

Het handboek zal u ontvangen via uw stageschool.

De stagiair dient voor het gerechtelijk jaar 2009-2010 minstens 72 studiepunten te behalen, te verdelen over 3 verschillende soorten vakken:

Algemeen verplichte vakken

- deontologie
- communicatievaardigheden
- burgerlijk procesrecht
- strafprocesrecht

Deze vakken moeten door alle stagiairs worden gevolgd (cfr. artikel 6 van het reglement betreffende de beroepsopleiding).

Elk algemeen verplicht vak omvat minstens 12 uur les. Voor de algemeen verplichte vakken worden in totaal 48 studiepunten toegekend.

De stagiair kan vrij kiezen aan welke stageschool hij/zij de algemeen verplichte vakken wenst te volgen.

Specifiek verplichte vakken per stageschool

Dit zijn keuzevakken die evenwel verplicht worden opgelegd door een bepaalde Orde. Dit betekent dat de stagiair ook de vakken moet volgen welke werden opgelegd door zijn Orde.

Keuzevakken

Artikel 6 van het reglement betreffende de beroepsopleiding bepaalt dat de keuzevakken nooit meer dan 1/3 van de studiepunten vertegenwoordigen. Concreet betekent dit dat de stagiair 24 studiepunten aan keuzevakken moet volgen, waarin begrepen de specifiek verplichte vakken per stageschool.

De stagiair is vrij te kiezen aan welke stageschool hij/zij de keuzevakken wenst te volgen.

De praktische informatie m.b.t. de inschrijvingswijze kan u lezen in de handleiding die u eveneens terugvindt via het **e-loket** op het privaat luik.

TOELICHTING VADEMECUM JURIDISCHE TWEEDELIJSBIJSTAND

Kati VERSTREPEN

Bestuurder departement toegang tot het recht

De kosteloze juridische bijstand wordt geregeld in de wet van 23 november 1998. Sinds de inwerkingtreding van deze wet kunnen alle advocaten, dus ook tableau-advocaten, kosteloze juridische bijstand verlenen. Toch worden aan de meeste balies vooral de stagiairs ingezet om de pro deo zaken te behandelen. Aan sommige balies is dit zelfs één van de stageverplichtingen.

In deze bijdrage wordt uitgelegd hoe je aangesteld kan worden, wat je moet doen als je een aanstelling krijgt en hoe je vervolgens, als de zaak afgehandeld is, deze moet afsluiten.

De verwerking van de gegevens verloopt volledig digitaal. Dit gebeurt via het private luik van de website van de Orde van Vlaamse Balies, www.advocaat.be. Voor de balie van Leuven geldt deze werkwijze evenwel niet. Zij hanteren een eigen systeem. Aan de stagiairs van de balie van Leuven moet dan ook gevraagd worden zich tot hun eigen Bureau voor Juridische Bijstand te wenden om meer uitleg te krijgen.

Op het privaat luik van de OVB vind je ook het vademecum, waarin op meer gedetailleerde wijze informatie terug te vinden is (*zie privaat luik: informatie - rechtshulp - algemene info en modellen*).

1. De aanstelling

De aanstelling wordt steeds gedaan door het Bureau voor Juridische Bijstand (BJB). Elke Orde heeft zijn eigen BJB dat bevoegd is voor alles wat betrekking heeft op de kosteloze tweedelijnsbijstand.

Dit BJB kan je op twee manieren aanstellen om een zaak te behandelen:

- 1.1. De rechtzoekende heeft geen voorkeur voor een bepaalde advocaat en vraagt aan het BJB om een advocaat aan te stellen. In dit geval zal het BJB nagaan of de betrokkene in aanmerking komt voor de juridische bijstand. Hiervoor zal het BJB onderzoeken of de betrokkene over onvoldoende financiële middelen beschikt, dan wel tot één van de categorieën behoort van mensen die vermoed worden onvermogen te zijn. In bevestigend geval zal het BJB een advocaat aanduiden. De rechtzoekende krijgt een brief waarin staat welke advocaat hij toegewezen krijgt en de advocaat krijgt een mailbericht van het BJB waarin staat dat een aanstelling verleend wordt. In deze mail wordt de naam van de rechtzoekende meegedeeld, alsook een korte omschrijving van de zaak. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de codes voorzien in het M.B. van 5 juni 2008 (B.S. 9 juni 2008).
- 1.2. Je wordt zelf geraadpleegd door een rechtzoekende die vraagt of je pro deo wil optreden. In dat geval moet je zelf nagaan of de betrokkene in aanmerking komt voor de kosteloze bijstand. Om na te gaan of de betrokkene over onvoldoende inkomsten beschikt vraag je een bewijs van onvermogen, alsook een bewijs van samenstelling van gezin. Aan de hand hiervan kan je nagaan of het inkomen niet te hoog is. Behoort de rechtzoekende tot één van de categorieën

van rechtzoekenden die vermoed worden onvermogen te zijn, dan vraag je hiervan het bewijs op.

Vervolgens vraag je zelf aan het BJB om je aanstelling. Je vult hiervoor het aanstellingsformulier in en je voegt daarbij alle bewijsstukken. Het BJB zal je aanvraag zo vlug mogelijk nakijken en laten weten of je al dan niet aangesteld wordt. Tegen de beslissing van het BJB om geen aanstelling te verlenen kan de rechtzoekende eventueel beroep aantekenen bij de arbeidsrechtbank. Vraag je aanstelling zeker voor je prestaties begint te leveren, een retro-actieve aanstelling is immers niet mogelijk. Is de zaak dringend, neem dan contact op met je BJB, zodat zij je bij hoogdringendheid kunnen aanstellen. Kan je het BJB niet bereiken maar moet je toch dringend optreden, beperk je dan tot de hoogst noodzakelijke prestaties en wacht voor het overige je aanstelling af.

Let er op dat je maar één procedure voert per aanstelling. Zo kan het zijn dat je aangesteld wordt voor een rechtzoekende in het kader van een huurgeschil. Hangende deze procedure krijgt de betrokkene een dagvaarding voor de politierechtbank. Als je wil kan je je cliënt ook bijstaan voor de politierechtbank, maar dan moet je hiervoor zelf een nieuwe aanstelling vragen. Als je dat niet doet zal je nadien alleen een vergoeding krijgen voor de prestaties die je leverde in het kader van de huurzaak en niet voor de zaak die je behandelde voor de politierechtbank.

2. De behandeling van de zaak

Eens je aangesteld bent kan je het werk aanvatten. Zoals gezegd krijgt de rechtzoekende een brief mee waarin jouw coördinaten vermeld staan. Toch is het de bedoeling dat jij zelf contact opneemt met je cliënt. Dit geldt zeker voor gedetineerden en vreemdelingen die opgesloten zitten met het oog op hun repatriëring. Deze rechtzoekenden, hebben immers meestal zelf niet de kans om contact op te nemen met jou. Van zodra je de aanstelling krijgt neem je dan ook in de kortst mogelijke tijd contact op met je cliënt om na te gaan of een dringende actie nodig is. Kijk meteen na of de code die je kreeg bij je aanstelling overeenstemt met de aard van de zaak. Soms kan het zijn dat je bent aangesteld voor een andere zaak dan waar het eigenlijk om gaat. Zo kan je aangesteld worden om een echtscheidingsprocedure te voeren, terwijl het eigenlijk om dringende en voorlopige maatregelen gaat. Kijk dit na en meld dit onmiddellijk aan het BJB om problemen bij het afsluiten van de zaak te vermijden.

Behandel de zaak verder zoals je een andere zaak zou behandelen. Informeer de cliënt over de gevoerde procedure en schakel desnoods een tolk in. Je kan aan het BJB steeds een formulier vragen dat ook de tolk toelaat pro deo op te treden. Alleen in strafzaken is het aantal uur waarop je beroep kan doen op een tolk beperkt tot drie uur. Deze regel wordt echter aan de meeste rechtbanken niet meer toegepast. Informeer voor alle zekerheid op voorhand even bij de griffie. Zij zorgen immers voor de uitbetaling van de tolken.

3. Afsluiten van de zaak

Is je zaak afgehandeld, dan moet je zo snel mogelijk je dossier afsluiten. Dit doe je ook digitaal via het privaat luik van de website. Je vult eerst en vooral je prestatieverslag in. Je duidt aan welke

prestaties je verricht hebt en welke verplaatsingen je gemaakt hebt. Het systeem zal zelf aangeven hoeveel punten voorzien zijn voor de geleverde prestatie. Je kan daarnaast nog een eigen voorstel doen. Je kan niet voorstellen om je puntenaantal te verhogen, wel om het te verlagen. Wanneer je bijvoorbeeld een advocaat opvolgde en slechts een deel van de normale te leveren prestaties verrichtte, dan kan je voorstellen dat je de helft van de punten zou krijgen, of één of twee derde naargelang het werk dat je nog aan deze zaak hebt besteed. Het BJB zal uiteindelijk beslissen hoeveel punten je effectief krijgt. Bij dit verslag voeg je ook alle stukken die het BJB toelaten na te gaan of je de prestaties die je opgeeft ook effectief verrichtte. In het vademecum vind je een overzicht van alle stukken die moeten gevoegd worden naargelang de aard van de zaak.

Na het invullen van het prestatieblad sluit je het dossier af en stuur je het door naar het BJB. Het BJB zal het verslag nakijken en jouw punten toekennen.

Op het einde van het gerechtelijk jaar worden alle punten van alle advocaten samengeteld. Het budget dat voorzien is voor de juridische bijstand wordt dan gedeeld door het totaal aantal punten. Zo bekomt men de waarde van één punt. Per advocaat wordt dan uitgerekend hoeveel vergoeding dient uitbetaald te worden. Deze uitbetaling wordt gedaan in het gerechtelijk jaar dat volgt op het jaar waarin de prestaties werden afgesloten.

FAQ-SHEET

Reglement betreffende de stage

Wat moet worden begrepen onder ‘voltijdse beschikbaarheid’?

Het nieuwe reglement op de stage heeft bewust geen melding gemaakt van het aantal uren dat door de stagiair dient gepresteerd te worden.

Met voltijdse beschikbaarheid wordt bedoeld dat de stagiair 5 dagen per week gedurende een normale werkdag beschikbaar is voor zijn stagemeeester, beschikbaar is voor de zaken waarin hij ambtshalve werd aangesteld door de stafhouder, en voor de zaken van het bureau voor juridische bijstand. Zoals ook wordt weergegeven in het informatief artikel van stafhouder Ludo Kools in Ad Rem nr. 4 (2008), moet voltijdse beschikbaarheid worden uitgelegd in de normale betekenis van het woord; dit houdt in dat er wordt gewerkt tijdens normale werkuren op normale werkdagen met wat dit op een doorsnee advocatenkantoor inhoudt, enerzijds aan effectieve uren waarop werkelijk nuttig wordt gearbeitet, maar anderzijds ook op de tijd die onproductief wordt doorgebracht zoals het wachten op een rechtbank.

Zijn de minimumvergoedingen onmiddellijk en voor iedereen van toepassing?

De vergoedingen van 1 200,00 EUR en 1 700,00 EUR vanaf het tweede stagejaar zijn een actualisering van de eerdere vastgelegde bedragen. Deze bedragen zijn van toepassing vanaf 28.08.2008 maar ook op de lopende stageovereenkomsten.

Wat wordt bedoeld met verminderde beschikbaarheid en kan dit altijd?

Indien men wil spreken van een verminderde beschikbaarheid veronderstelt dit een voorafgaandelijke afspraak met de stagiair ten gevolge van andere prestaties. Bij de beoordeling van de verminderde beschikbaarheid mag evenwel geen rekening worden gehouden met de prestaties die door de stafhouder of het bureau voor juridische bijstand worden opgelegd.

Indien een stagiair voor verschillende stagemeeesters heeft gewerkt, moet elke stagemeeester dan een eindverslag opmaken of enkel de laatste stagemeeester?

De stagemeeester moet op het einde van de stage een verslag maken. Dit geldt voor elke stagemeeester van de stagiair. Het ware wellicht nuttiger geweest om een verslag te voorzien bij de beëindiging van elke overeenkomst, doch het reglement voorziet dit niet. Het reglement maakt evenmin een onderscheid tussen opeenvolgende stagemeeesters van dezelfde stagiair. Zij moeten allen hun verslag op het einde van de stage opstellen.

Wanneer een stagiair van balie verandert, moet de balie waar de stagiair vertrekt alle documenten opvragen en overmaken aan de stagecommissie van de ‘nieuwe’ balie.

Is er een vertaling van het modelcontract beschikbaar?

Een stageovereenkomst is verplicht. De Orde van Vlaamse Balies stelt een modelcontract beschikbaar, dat evenwel niet verplicht is. Partijen hebben zelf de vrijheid om contracten af te sluiten. Aangezien er stage wordt gelopen aan een Vlaamse balie is een geschreven contract in ieder geval in het Nederlands. Het feit dat een EU-advocaat als stagemeeester kan optreden verandert hier niets aan. Het staat de partijen uiteraard vrij om een vertaling naar het Engels aan

hun contract toe te voegen, doch het initiatief en de kosten hiervoor zijn ten laste van de partijen.

Houdt het principe van de onmiddellijke toepassing van het nieuwe stagereglement op de lopende stagecontracten ook in dat de stagiairs die dit niet gedaan hebben ‘een schriftelijke verklaring in verband met de tegen hem lopende straf- of tuchtonderzoeken’ dienen af te leggen aan de stafhouder?

Wat de lopende stagecontracten betreft dienen de stagiairs geen verklaring af te leggen aan de stafhouder. De verplichting om een schriftelijke verklaring i.v.m. met lopende of tuchtonderzoeken voor te leggen is een verplichting voorafgaandelijk aan de inschrijving. Eenmaal de stagiair is ingeschreven vervalt deze voorwaarde.

De kandidaat-stagemeester richt zijn aanvraag aan de raad van de Orde. Is er een standaardformulier beschikbaar?

Voorlopig zijn er geen standaardformulieren beschikbaar, doch deze kunnen vanaf januari 2009 worden verwacht.

Is er een lijst beschikbaar van de buitenlandse balies of andere juridische beroepen waarmee door de Orde van Vlaamse Balies of door de raad van de Orde akkoorden zijn gesloten?

De OVB heeft tot op heden nog geen akkoorden afgesloten.

Voor de akkoorden die de raden van de Orde eventueel hebben afgesloten, wordt best contact opgenomen met de lokale balies.

Is het mogelijk een juridische onderwijsopdracht in het hoger onderwijs te combineren met de stage?

Het is mogelijk een juridische onderwijsopdracht in het hoger onderwijs te combineren met de stage voor zover het vervullen van de stageverplichtingen en de beschikbaarheid naar het cliënteel niet in het gedrang komen enerzijds, en anderzijds voor zover de stagemeester bereid is een verminderde beschikbaarheid contractueel te aanvaarden in de stageovereenkomst.

Houdt de stage in dat men voltijds met die stage bezig is?

Aangezien het reglement voorziet dat er een verminderde beschikbaarheid bestaat en mogelijk is in hoofde van de stagiair, is het dus niet absoluut vereist dat men zich voltijds met de stage bezighoudt voor zover de stageverplichtingen hierdoor niet in het gedrang komen en men beschikbaar blijft voor cliënten.

Geschiedt de enige evaluatie op het eind van de stage op grond van de verslagen van de stagemeester en de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand?

De evaluatie op het einde van de stage geschiedt op grond van de verslagen van de stagemeester(s) en de voorzitter van het bureau voor juridische bijstand, maar tevens op grond van het verslag van de stagecommissie naar de Raad toe.

MODELLEN

VERZOEK TOT INSCHRIJVING OP DE LIJST VAN DE STAGIAIRS
--

ondergetekende

geboren op te
nationaliteit

licentiaat / master in de rechten met (graad), behaald aan (universiteit)
..... op (datum)

die de eed van advocaat heeft afgelegd / zal afleggen voor het Hof van Beroep te
..... op

eventuele vroegere verzoeken tot inschrijving aan andere balie(s)

aan deze verzoeken gegeven gevolg
van tot
met als stagemeeester

huidige beroep(en)

waarvan de voortzetting deeltijds of volledig wordt voorzien tijdens de beroepsopleiding

kantooradres
tel fax
gsm e-mail
paleisbus URL

privé-adres

derdenrekening kantoorrekening

verzoekt de raad van de Orde van advocaten te om te worden ingeschreven op de
lijst van de stagiairs per

mr., toekomstig stagemeeester, zal voor de
beroepsopleiding van bovengenoemde zorgen

gedaan te, op

handtekening

ik verklaar dat ik het vademecum voor de stagiair heb ontvangen

bijlagen:

(adres stafhouder)

Datum, _____

**VERZOEK TOT INSCHRIJVING OP DE LIJST VAN DE STAGIAIRS
VERTROUWELIJKE VERKLARING AAN DE STAFHOUDER**

1. Ondergetekende _____

bevestigt dat er tegen hem/haar nooit een gerechtelijke of strafrechtelijke veroordeling, een administratieve sanctie of een tuchtmaatregel werd genomen.

geeft hieronder aan dat er tegen hem/haar volgende veroordelingen/sancties werden genomen:

- gerechtelijke veroordeling
- strafrechtelijke veroordeling
- administratieve sanctie
- tuchtmaatregel

2. Ondergetekende bezorgt de stafhouder een schriftelijke verklaring in verband met de tegen hem/haar lopende straf- of tuchtonderzoeken:

- geen lopende straf- of tuchtonderzoeken
- wel lopende straf- of tuchtonderzoeken

Zo ja: verklaring: _____

Naam + handtekening

VERZOEK TOT INSCHRIJVING OP HET TABLEAU

U dient het volledige dossier (verzoek tot inschrijving en de 5 bijlagen) neer te leggen op het secretariaat van de Orde, ter attentie van de stagecommissie.

ondergetekende _____

geboren op _____ te _____
nationaliteit _____

licentiaat / master in de rechten met (graad) _____, behaald aan (universiteit) _____
op (datum) _____

die de eed van advocaat heeft afgelegd voor het Hof van Beroep te _____
op _____

huidige beroep(en) _____

waarvan de voortzetting deeltijds of volledig wordt verdergezet

kantooradres _____
tel _____ fax _____
gsm _____ e-mail _____
paleisbus _____ URL _____

privé-adres _____

derdenrekening _____ kantoorrekening _____

verzoekt de raad van de Orde van advocaten te _____ om te worden ingeschreven op het
tableau per _____

gedaan te _____, op _____

handtekening

Als bijlage bij deze brief maakt u de volgende documenten over:

1. Een chronologisch overzicht van uw stageopleiding:
 - periode + naam/namen van uw stagemeeester(s)
 - periode van eventuele onderbreking van uw stage
 - periode van eventuele schorsing van uw stage
 - periode van gelijkgestelde stage
2. Een beknopt overzicht van uw pro deo-zaken die u behandeld heeft met vermelding van de naam van de cliënt, de aard van de zaak en of de zaak werd afgesloten. *(Deze lijst kan worden uitgeprint in de BJB-module op het privaat luik).*
3. Het/de eindverslag(en) van de stagemeeester(s)
4. Het/de eindverslag(en) van de stagiair
5. Het verslag van de voorzitter van het Bureau voor Juridische Bijstand

EINDVERSLAG VAN DE STAGIAIR (*)
--

Het eindverslag moet op het secretariaat van de Orde, ter attentie van de stagecommissie, worden aangeboden op het ogenblik dat de stagiair zijn inschrijving op het tableau aanvraagt.

1. IDENTIFICATIEGEGEVENS

stagiair, mr.
 met kantoor te
 eedaflegging op
 ingeschreven op de lijst van de stagiairs op

stagemeester, mr.
 met kantoor te
 ingeschreven op het tableau sedert
 stagemeester van de stagiair sedert

() Indien een stagiair één of meerdere keren van stagemeester wijzigt, dan dient de stagiair een eindverslag over te maken aan de stagecommissie bij de beëindiging van de samenwerking.*

2. VERSLAG VAN DE STAGIAIR

2.1 Uw opleiding binnen het kantoor

2.1.1 Hoeveel uur per dag heeft u gemiddeld voor het kantoor van uw stagemester gewerkt?

2.1.2 Heeft uw stagemester regelmatig tijd besteed aan uw opleiding tijdens uw stage?

2.1.3 Werd het door u geleverde werk nog door hem/haar gecontroleerd?

2.1.4 Heeft uw stagemester u bijgebracht hoe u met cliënten dient om te gaan en heeft hij/zij samen met u cliënten ontvangen?

2.1.5 Heeft hij/zij u onderhandelingstechnieken bijgebracht en werd u betrokken bij onderhandelingen en besprekingen met andere partijen?

2.1.6 Vergezeld u uw stagemester regelmatig op de rechtbank en heeft u zijn/haar pleidooien bijgewoond? Heeft u regelmatig zelf gepleit?

2.1.7 Behandelde u ook voor de stagemester dossiers in een andere taal?

2.1.8 Op welke rechtstakken had uw juridisch werk tijdens de kantooruren betrekking? Specifieer.

2.2 De praktische organisatie van uw stage en andere werkzaamheden

2.2.1 Beschikte u over een eigen bureau, of moest u dit delen met een andere confrater?

2.2.2 Was u verplicht een minimum aantal uren te presteren voor uw stagemeeester?

2.2.3 Betaalde hij/zij u per uur (mits een absoluut forfaitair minimum) of genoot u een vaste vergoeding?

Welk bedrag?

2.2.4 Werkte u buiten de ambtshalve aanstellingen van het BJB aan eigen dossiers? In voorkomend geval, behandelde u deze eigen dossiers tijdens de kantooruren of nadien?

2.2.5 Heeft u zich inmiddels in bepaalde materies gespecialiseerd?

Welke?

2.2.6 Heeft u nog een andere beroepsactiviteit al dan niet bezoldigd uitgeoefend, bijvoorbeeld een academische opdracht?

2.2.7 Heeft u uw stage ononderbroken volbracht?

Zo neen, specificeer.

- 2.2.8 Heeft u conflicten (gehad) met uw stagemeester i.v.m. de zienswijze waarop de stage zou moeten worden georganiseerd of zou moeten worden volbracht?
- 2.2.9 Nam u deel aan wedstrijden, publiceerde u in vaktijdschriften, etc.? Heeft uw stagemeester hierbij geholpen?
- 2.2.10 Betrok uw stagemeester u bij professionele nevenactiviteiten zoals het bijwonen van de algemene vergadering van de Orde, de Plechtige Openingszitting, lezingen, balie-activiteiten etc.
- 2.2.11 Werd u ruimte gelaten uw eigen cliënteel uit te bouwen?
Werd u dit aangemoedigd?
- 2.2.12 Heeft u de mogelijkheid medewerker (of vennoot) te worden van uw stagemeester?
- 2.2.13 Ervaarde u uw werk binnen het kantoor van uw stagemeester als voldoende gevarieerd naar vorm en inhoud? Welke wijzigingen zou u eventueel graag wensen?

2.2.14 Kon u een beroep doen op uw stagemeeester bij de voorbereiding van uw bekwaamheidsattest?

Woonde uw stagemeeester uw pleitoefening bij?

In voorkomend geval, hoe beoordeelt hij deze pleitoefening?

Besteedde u werktijd / vrije tijd voor deze voorbereiding?

2.3. Andere opmerkingen?

Handtekening van de stagiair

Gelezen en behandeld door de stagecommissie op

Handtekening leden stagecommissie

EINDVERSLAG VAN DE STAGEMEESTER (*)
--

Het eindverslag moet op het secretariaat van de Orde, ter attentie van de stagecommissie, worden aangeboden op het ogenblik dat de stagiair zijn inschrijving op het tableau aanvraagt.

1. IDENTIFICATIEGEGEVENS

stagiair, mr. _____
 met kantoor te _____
 eedaflegging op _____
 ingeschreven op de lijst van de stagiairs op _____

stagemeester, mr. _____
 met kantoor te _____
 ingeschreven op het tableau sedert _____
 stagemeester van de stagiair sedert _____
 aantal opgeleide stagiairs _____

() Indien een stagiair één of meerdere keren van stagemeester wijzigt, dan dient elke stagemeester een eindverslag over te maken aan de stagecommissie bij de beëindiging van de samenwerking.*

2. VERSLAG VAN DE STAGEMEESTER

2.1 Opleiding van de stagiair binnen het kantoor

2.1.1 Hoeveel uur per dag heeft de stagiair gemiddeld voor uw kantoor gewerkt?

2.1.2 Heeft u regelmatig tijd besteed aan de opleiding van uw stagiair?

Werd wekelijks/tweewekelijks/maandelijks tijd voor de stagiair gemaakt teneinde het verloop van de stage te bespreken?

2.1.3 Werd het door hem/haar geleverde werk door u gecontroleerd?

2.1.4 Heeft u de stagiair bijgebracht hoe hij/zij met cliënten moet omgaan en heeft u samen met hem/haar cliënten ontvangen?

2.1.5 Heeft u de stagiair onderhandelingstechnieken bijgebracht en werd hij/zij betrokken bij onderhandelingen en besprekingen met andere partijen?

2.1.6 Liet u de stagiair regelmatig zelf pleiten en, in voorkomend geval, kunt u het soort zaken dat werd gepleit beschrijven?

2.1.7 Behandelde de stagiair ook dossiers in een andere taal?

2.1.8 Op welke rechtstakken had het juridisch werk van de stagiair tijdens de kantooruren betrekking? Specificeer.

2.2 De praktische organisatie van uw stage en andere werkzaamheden

2.2.1 Beschikte de stagiair over een eigen bureau, of deelde de stagiair dit bureau met een confrater?

2.2.2 Was de stagiair verplicht een minimum aantal uren voor u te presteren?

2.2.3 Betaalde u de stagiair per uur (mits een absoluut forfaitair minimum) of genoot de stagiair een vaste vergoeding?

Welk bedrag?

2.2.4 Werkte de stagiair buiten de ambtshalve aanstellingen van het BJB aan eigen dossiers op uw kantoor? In voorkomend geval, diende de stagiair deze eigen dossiers na de kantooruren te behandelen?

2.2.5 Heeft de stagiair zich in bepaalde materies gespecialiseerd?

Welke?

2.2.6 Heeft de stagiair nog een andere beroepsactiviteit al dan niet bezoldigd uitgeoefend, bijvoorbeeld een academische opdracht?

2.2.7 Heeft de stagiair de periode van stage op uw kantoor ononderbroken volbracht?

Zo neen, specificeer.

2.2.8 Heeft u conflicten (gehad) met uw stagiair onder meer i.v.m. de zienswijze waarop de stage zou moeten worden georganiseerd of zou moeten worden volbracht?

2.2.9 Nam de stagiair deel aan wedstrijden, publiceerde de stagiair in vaktijdschriften, etc.? Heeft u de stagiair hierbij geholpen?

2.2.10 Betrok u de stagiair bij professionele nevenactiviteiten zoals het bijwonen van de algemene vergadering van de Orde, de Plechtige Openingszitting, lezingen, balie-activiteiten etc.

2.2.11 Werd de stagiair ruimte gelaten zijn/haar eigen cliënteel uit te bouwen op uw kantoor?

Moedigde u dit aan?

2.2.12 Heeft u de stagiair gewezen op zijn tijdige inschrijving op het tableau van de Orde en op de diverse verplichtingen die de stagiair dienaangaande moet vervullen (bekwaamheidsattest, verslagen voorzitters sectie Bureau voor Juridische Bijstand)?

2.2.13 Heeft u de stagiair gewezen op zijn/haar verplichtingen binnen het Bureau voor Juridische Bijstand?

2.2.14 Betoonde de stagiair interesse voor de werking van het Bureau voor Juridische Bijstand?

2.2.15 Deed de stagiair op u een beroep bij de voorbereiding van zijn/haar bekwaamheidsattest?

Woonde u de pleitoefening van uw stagiair bij?

In voorkomend geval, hoe beoordeelt u deze pleitoefening?

Besteedde de stagiair werktijd / vrije tijd voor deze voorbereiding?

3.

3.1 Bij wijziging stagemeeester

Welk advies verleent u aan uw stagiair bij het verlaten van uw kantoor en bij het verderzetten van zijn stageverplichtingen?

3.2 Bij beëindiging stage

Welk advies verleent u aan uw stagiair bij zijn aanvraag tot inschrijving op het tableau van de Orde?

Ondersteunt u de voordracht van uw stagiair tot inschrijving op het tableau?

Andere opmerkingen?

Handtekening van de stagemeeester

Verslag nagekeken door de stagecommissie op

Overgemaakt aan de stafhouder voor passend gevolg op

VERSLAG VAN DE VOORZITTER BJB OF BIJ DELEGATIE

Opgemaakt door mr. _____, voorzitter BJB of diens vertegenwoordiger

Over mr. _____, de stagiair

Sinds hoelang hebt u de beroepsactiviteiten van de stagiair kunnen volgen?

Heeft hij/zij de zaken van het Bureau voor Juridische Bijstand degelijk behandeld?

Heeft hij/zij geregeld de zittingen van het Bureau bijgewoond?

Wat denkt u over zijn/haar juridische- en beroepsvorming?

Hebt u nog opmerkingen?

Datum

Handtekening